

De steen en de tijd

Thematitel!

Deze les is bedoeld voor groep 1 t/m 4.
De handleiding en het toneelstuk kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

Een reis van 150.000 jaar geleden tot nu.

Een zwerfkei uit de ijstijd wordt door boeren rechtop gezet.
Romeinen en ridders komen voorbij.
De tijd gaat steeds sneller.
Wie kijkt er nog om naar de steen?

Prentenboek, gebonden, 32 pagina's
Tekst Rian Visser, illustraties Tineke Meirink
ISBN 9789491647260
Prijs: € 14,99
Uitgeverij Books2download
[Meer informatie](#)
[Boek bestellen](#)

EN TOEN?
**KINDERBOEKEN
WEEK®**
30 SEPT T/M 11 OKT 2020

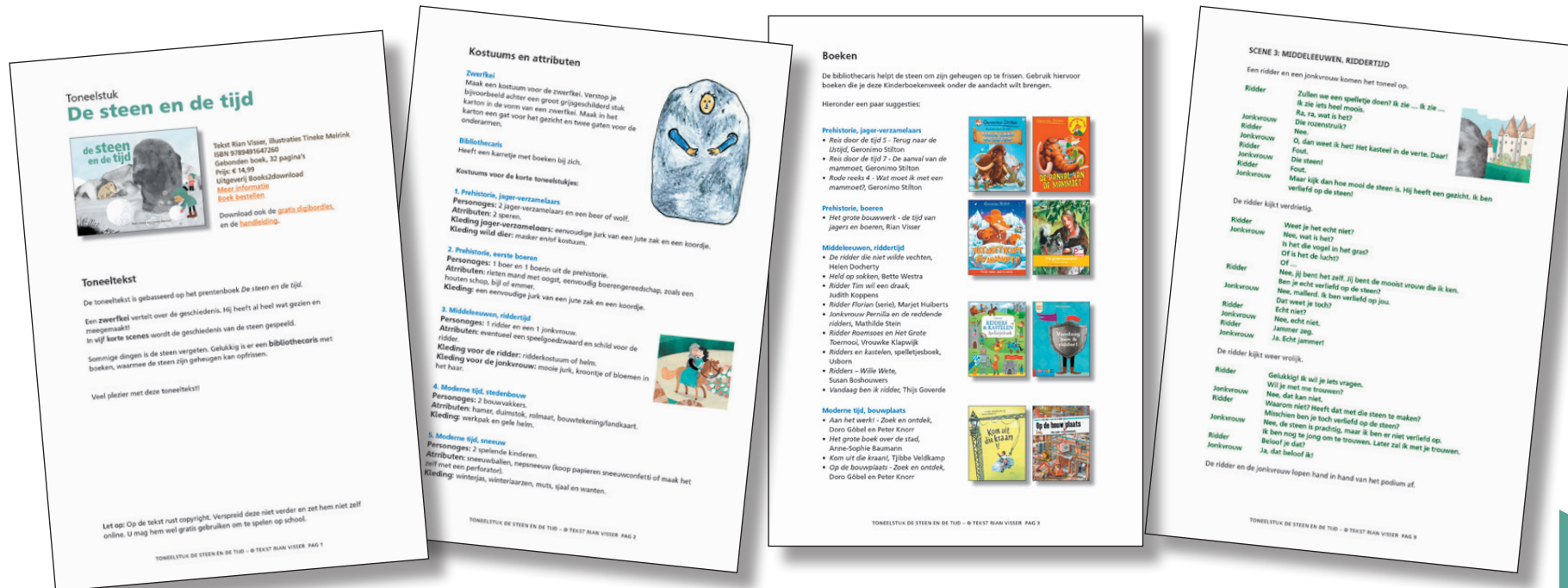
De steen en de tijd

Toneelstuk

Open de Kinderboekenweek met een toneelstuk!

Een **zwerfkei** vertelt over de geschiedenis. Hij heeft al heel wat gezien en meegemaakt! In vijf korte **scenes** wordt de geschiedenis van de steen gespeeld. Sommige dingen is de steen vergeten. Gelukkig krijgt hij bezoek van een **bibliothecharis**, die met behulp van boeken zijn geheugen kan oprispen.

Het toneelstuk kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

Digibordles **De steen en de tijd** – Concept: Rian Visser Pag 2

NB: Op alle teksten en illustraties uit deze les rust **copyright**. Deze mogen niet buiten deze les gebruikt en verspreid worden.

De steen en de tijd

Wat is geschiedenis?

Bekijk met elkaar de voorkant en de achterkant van het boek.

Praatvragen:

Kun je nu nog mammoeten tegenkomen? Waarom niet?

Bestaan er nog ridders?

Waarover zou het boek gaan?

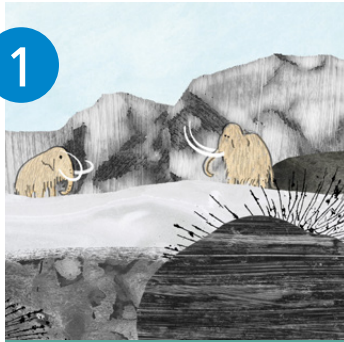
Digibordles *De steen en de tijd* – Concept: Rian Visser Pag 3

NB: Op alle teksten en illustraties uit deze les rust **copyright**. Deze mogen niet buiten deze les gebruikt en verspreid worden.

De steen en de tijd

Deze tijden komen aan bod

1

IJstijd 150.000 jaar geleden

2

Prehistorie Jager-verzamelaars

3

Prehistorie
Eerste boeren

In de handleiding staat een beschrijving van de periodes.

4

Romeinen

5

Middeleeuwen
Riddertijd

6

20e eeuw
Dorpen en steden

7

Moderne tijd

De steen en de tijd

Kleurplaten en werkbladen

Verf een gezicht op de steen, plak haren op de wolharige mammoet of maak een kleurplaat.

De kleurplaten staan in de handleiding. Deze kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

De steen en de tijd

Vertel tafels

Maak drie vertel tafels rondom een zwerfkei. In elke tafel speelt een bepaalde periode uit de geschiedenis een rol. Laat de kinderen meebeslissen welke dingen bij welke periode horen. Laat ze lekker spelen en zorg dat de tijden niet door elkaar komen!

Prehistorie met mammoet en jager-verzamelaars.

Riddertijd met ridders, kasteel en jonkvrouwen

Moderne tijd (met bouwplaats en verkeer)

De steen en de tijd

Kegelpoppetjes

Beschilder zelf kegelpoppetjes en maak figuren uit verschillende tijdperken. Leuk voor de verteltafel of om spelletjes mee te doen!

Deze voorbeelden zijn beschilderd met modelbouwverf. Je kunt ook acrylverf gebruiken en de poppetjes daarna lakken.

Prehistorie

Riddertijd

Moderne tijd

De steen en de tijd

Achtergrondplaten

Er zijn 3 platen beschikbaar voor het maken van een verteltafel. Je kunt ze naast elkaar gebruiken of je kunt ze aan elkaar plakken.

Verteltafel met drie tijdperken!

Plak de platen tegen elkaar.

Tip: als je tussen de platen steeds een stukje karton plakt (17 x 21 cm), wordt de constructie extra stevig.

Platen bestellen

Formaat: 42 x 17 cm

250 grams papier.

De platen kosten € 3,- per set.

Verzenden in Nederland: € 3,-.

1 set: € 6,-

2 sets: € 9,-

3 sets: € 12,-

Betaalgegevens staan in de handleiding.

De steen en de tijd

Hunebedden maken

Maak zelf 'stenen' van klei en bouw er daarna een hunebed mee. Je kunt ook echte stenen gebruiken. Gebruik klei voor de basis en als cement. Ook leuk voor de verteltafel!

Hunebed van klei en stenen

Rol een bolletje van klei.

Druk plat.

Zet kleine stenen rechtop.

Gebruik klei als cement.

Leg een platte steen bovenop.

Klaar!

Hunebed van klei

Maak van klei zeven kleine stenen en één grote platte steen.

Laat de stenen drogen.

Bouw een hunebed. Gebruik verse klei als cement.

De steen en de tijd

Lekker spelen ...

De steen en de tijd

Poppenhoek

Maak wat poppenkleden die passen bij de oertijd en de riddertijd.
En er zijn natuurlijk ook moderne poppenkleertjes.
Door de poppen te verkleden, kunnen ze reizen door de tijd!

Deze stoffen poppen heten TY Beanie Boppers.
Ze zijn ongeveer 21 cm hoog. Helaas zijn ze alleen
nog tweedehands verkrijgbaar.

Oertijd

Riddertijd

Moderne tijd

De steen en de tijd

Mammoet of grottenjongen

Een dier dat zeker tot de verbeelding spreekt, is de mammoet. Er zijn mooie mammoet-knuffels te koop. Je kunt hem ook zelf (laten) haken! Of haak een grottenjongen of -meisje!

Amigurumi, Dino's en Mammoeten

Een leuk boek vol haakpatronen, o.a. van een mammoet, grottenjongen en grottenmeisje. [Bestellen](#) (€ 17,50)

Haakpatroon

Mammoet

(Engels, € 5,28)

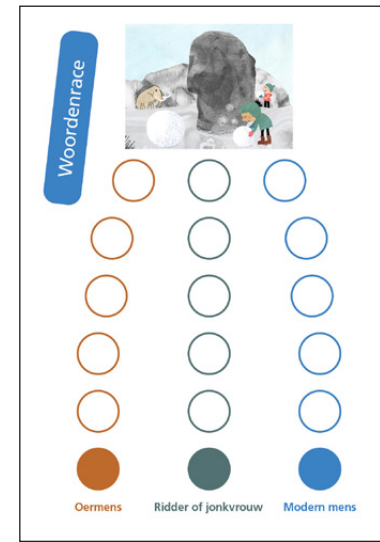

Knuffel uit de winkel

De steen en de tijd

Woordenschatspel

Wie is het eerst bij de steen? Deze race gaat niet tussen de kinderen maar tussen de drie figuren. Gebruik bijvoorbeeld beschilderde kegelpoppetjes. Kinderen kunnen samen het antwoord bedenken.

Spel met woordkaartjes

Kinderen leren nieuwe woorden. Welke woorden horen bij de prehistorie, bij de riddertijd of bij deze tijd?

Spel met kleurendobbelsteen

Gooi een kleurendobbelsteen met drie kleuren (elke kleur komt tweemaal voor). De figuur met de juiste kleur mag een stap vooruit, maar alleen als er een woord genoemd is dat bij die periode hoort. Je mag niet een woord zeggen dat al geweest is.

Het bord en de woordkaartjes staan in de handleiding.

De steen en de tijd

Er zat een klein zigeunermeisje (lied)

Pas de tekst van dit liedje aan. In plaats van *klein zigeunermeisje* zing je bijvoorbeeld *kleine schildknaap*. Verder zing je *bij de steen* en zing je *kindje* in plaats van *meisje*.

Het is extra leuk als je bij elke figuur een attribuut en/of verkleedkleden gebruikt.

Bij *Tra la la la*, danst het kind een rondje met een ander kindje. Die mag daarna bij de steen zitten.

Muziek (zonder zang)

Noten (om zelf te spelen)

Er zat een **kleine grotbewoner**
huilend bij de steen.
Huilend, huilend helemaal alleen.
Sta op kindje lief en droog je traantjes af.
Kies een kindje uit de kring
met wie je dansen mag.

Tra la la la la, la la la la

Oertijd:

kleine grotbewoner

Ridders:

kleine schildknaap
kleine jonkvrouw

Moderne tijd:

kind met wollen muts
kind in winterjas
kind met wantjes aan

Zitten bij de steen is reuze rustgevend!

De steen en de tijd

Materialen voelen

Een leuk voelspel om te ontdekken hoe verschillende materialen aanvoelen: ruw, glad, zwaar, licht?

Spel

- Leg een aantal materialen in de kring.
- Bespreek de namen van de materialen. Het gaat meer om de materialen dan om de vorm.
- Een geblinddoekt kind krijgt de opdracht om een ding van een bepaald materiaal aan te wijzen, bijvoorbeeld wol.
- Als het gelukt is, mag het kind weer kijken.
- Daarna mag de volgende.

Hoe oud?

- Bestond dit materiaal vroeger al? In de oertijd? In de riddertijd? In de tijd van jouw opa en oma? Fleece is bijvoorbeeld een vrij nieuw materiaal.
- Komt het materiaal uit de natuur of is het door mensen uitgevonden?

De steen en de tijd

Spelen met stenen

Stenen zijn fantastisch om mee te spelen in een zandtafel of zandbak. Of laat een grote gletsjerkei bezorgen op het speelplein! Hiernaast zie je een paar soorten. Zelf verzamelen kan natuurlijk ook.

Kiezelstenen

Steentjes van 1 to 2 cm.

[Bestellen](#)

Beschilderbare stenen

Stenen van ± 7 cm.

[Bestellen](#)

Pebbles

Zoek online op [pebbles](#) of verzamel ze in de vakantie.

[Bestellen](#)

Decoratieve pebbles

Zwarte rivierstenen, ± 8 cm.

[Bestellen](#)

Gletsjerkei

Pas op: zo'n zwerfkei weegt ± 300 kg.

[Bestellen](#)

Maaskeien

Ruwe stenen van 6 tot 10 cm.

[Bestellen](#)

De steen en de tijd

Stenen beschilderen

Maak een mooi kunstobject.
Beschilder een steen en lak hem.

Je kunt er ook voor kiezen om
een specifieke opdracht te geven,
bijvoorbeeld:

- Schilder een gezicht op de steen.
- Schilder een dier op de steen.

De steen en de tijd

Fossielen en botten maken

Maak 'mammoetbotten' van klei of zoutdeeg.
Verstop ze in de zandbak.
Opgraven maar!

Prehistorische
ketting maken.

Fossielen maken van
zoutdeeg.

De steen en de tijd

Kleitabelt maken

Er hebben niet altijd boeken bestaan. Heel vroeger schreven en tekenden mensen op klei. Papier was toen nog niet uitgevonden. Maak zelf een kleitabelt! Schrijf je naam erop of teken een dier.

Maak een balletje van klei, rol het plat met een deegroller.
Gebruik een satéprikker, spatel of breinaald om in de klei te tekenen.
Laat drogen. Eventueel kun je tablet verven en lakken.

Foto's Guido Wijnen

De steen en de tijd

Vervoersmiddelen

In het boek komen verschillende vervoersmiddelen voor.

Kunnen de kinderen deze voertuigen benoemen?

Welke voertuigen zijn van vroeger en welke van deze tijd?

De simpele handkar
(massief wiel)

De handkar,
(wielen met spaken)

De paardenkoets

De takelwagen

De graafmachine

De steen en de tijd

De steen heeft alle tijd van de wereld ...

Tijdslijn

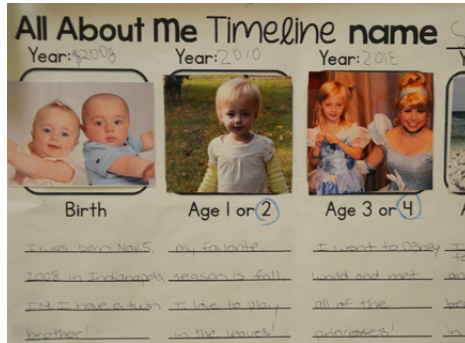
Maak een tijdslijn van je eigen leven.

De kinderen kunnen foto's gebruiken of zelf tekenen.

Hoeveel jaar ben je al?

Wat wil je gaan doen als je groot bent?

Hieronder zie je een paar Engelstalige voorbeelden.

365 dagen

Tel 365 kleine steentjes ,

knikkers, kralen of nootjes af.

Leg ze in een schaal of doe ze in een glazen pot.

Zoveel dagen zitten er in een jaar!

Praatvragen

Hoeveel dagen heeft een jaar?

Hoeveel jaar ben jij?

Hou oud zijn je vader en moeder?

En je opa en oma?

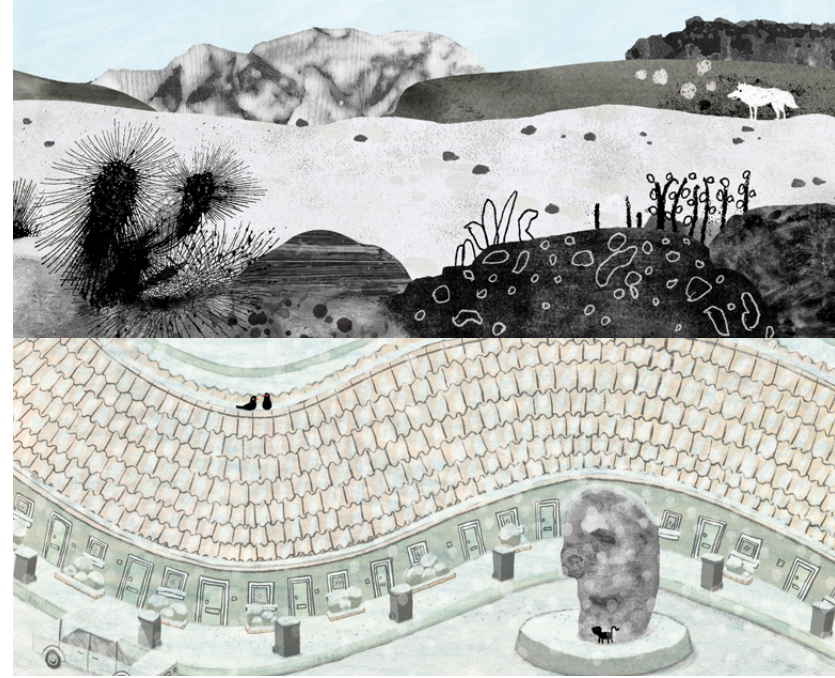
Hoelang duurt een eeuw?

De steen en de tijd

Sneeuw: plakken en verven

Neem een groot vel gekleurd papier en schilder het onderste deel wit. Laat de kinderen met gekleurd papier een rij huizen plakken. Kopieer een tekening van de steen uit het boek, knip uit en plak erbij. Daarna mogen de kinderen met witte verf vingerafdrukken maken. Dat zijn de sneeuwvlokken.

Het verhaal begint in de ijstijd en eindigt met sneeuwpret.

Wist je ...

dat er in het boek ook vingerafdrukken gebruikt zijn? Kijk maar naar dit boompje. Ook op andere pagina's zie je ze. Zoek alle vingerafdrukken in de tekeningen!

De steen en de tijd

Het prentenboek ***De steen en de tijd*** werd geschreven door Rian Visser. Zij is al jaren gefascineerd door oude stenen. De foto's hieronder zijn gemaakt in Filitosa op Corsica. In deze stenen zijn gezichten gebeeldhouwd.

De prachtige tekeningen van ***De steen en de tijd*** zijn gemaakt door Tineke Meirink. Zij woont in de provincie Groningen. Deze foto is gemaakt bij het Hunebed D18 in Rolde.

De steen en de tijd

Colofon

Tekst Rian Visser, www.rianvisser.nl

Tekeningen Tineke Meirink, www.tinekemeirink.nl

Nog meer digibordlessen rianvisser.yurls.net

Schoolbezoek boeken [De schrijverscentrale](http://De.schrijverscentrale)

De steen en de tijd [Meer informatie, boek bestellen](#)

Deze les is bedoeld voor groep 1 t/m 4.
De handleiding en het toneelstuk kun je gratis downloaden, wanneer je je aanmeldt voor de [Tips leesbevordering](#).

Veel plezier met het boek en deze les!